

OBSAH

Poděkování	11
1. Úvod	13
2. O geopolitice, kritické geopolitice a jejích pojmech	25
2.1 Kde se vzala kritická geopolitika a oč v ní jde	27
2.2 Krátké zastavení u termínů kritické geopolitiky	32
Geopolitické představy	33
Geopolitické a operační kódy	34
Geopolitické příběhové linie a skripty	35
Geopolitické tradice	36
Geopolitická kultura	37
3. Ruská geopolitika před geopolitikou	41
3.1 Území: expanze, sbírání zemí	41
Konsolidace a expanze na východ	45
Expanze na západ	53
Ovládnutí jižního Kavkazu	55
Pohlčení Střední Asie	58
Nenaplněné imperiální sny	61
Sovětská hegemonie	65
3.2 Instituce: svaly geopolitiky	67
Církev: ve službách impéria	71
Armáda, síla Ruska	73
3.3 Ideje: imperiální sny a kosmologie geopolitických představ	75
Pravoslavný mesianismus	76
Moskva – třetí Řím: imperiální mesianismus	78
Smuta: imperativ rozpadu a ohrožení	82
Okno do Evropy	83
3.4 Koloniální a postkoloniální náhled na ruskou expanzi	85
4. Klasické období ruské geopolitiky	92
4.1 Historický rámec: Rusko na geopolitickém hřišti 19. a počátku 20. století	93
4.2 Diskuse ruské inteligence a zrod geopolitických tradic	100

4.3 Geopolitické vize ruských myslitelů klasického období	105	6. Postsovětské období – renesance geopolitiky	238
Startovní „výstřel do tmy“: Čaadajevova zpověď o Rusku a Evropě	105	6.1 Geopolitické příběhové linie	240
Sny slavjanofilů o Rusku coby ne-Evropě	109	6.1.1 Společný evropský dům / velká Evropa	241
Panslavismus a Rusko jako anti-Evropa	114	6.1.2 Multipolární svět	247
Liberální západníci a obhajoba Ruska jako součásti evropské civilizace	124	6.1.3 Odpor k rozšíření NATO	252
Státocentrická idea Orientu	132	6.1.4 Společný boj proti terorismu po 11. září	257
Geografové ve službách státocentrické imperiální mise	136	6.1.5 (Re)integrace v postsovětském prostoru	261
Eurasianismus – přijetí Asie, odvržení Evropy	145	6.1.6 Obrana proti barevným revolucím	266
4.4 Odstíny šedi geopolitických tradic předsovětského Ruska – teoretická diskuse	155	6.1.7 Civilizacionismus v zahraniční politice	271
Interakce paradigmat	157	6.1.8 Geopolitické příběhové linie – trendy	275
Interakce identitárních rámců	158	6.2 Geopolitické tradice postsovětského období a ruská	276
Interakce hodnotových rámců	161	disciplinární geopolitika	276
Proměna diskuse na přelomu století	163	6.2.1 Identifikace geopolitických tradic v postsovětském období	278
Nejstabilnější části geopolitické kultury Ruska	164	6.2.2 Geopolitická tradice západnictví	283
5. Sovětská hybridní geopolitická kultura	168	Koncept liberálního impéria	286
5.1 Osud formální geopolitiky v SSSR	172	Liberální a prozápadní vize	287
5.2 Praktická geopolitika SSSR v geopolitických příběhových liniích	183	6.2.3 Geopolitická tradice etatismu	290
5.2.1 Revoluční internacionalismus	184	Demokratický etatismus	292
Linie státu: etablování bolševického Ruska na mezinárodní		Geoekonomická škola	298
šachovnici	185	Geopolitika a geostrategie silových složek	307
Linie ideologie: snaha o spuštění světové revoluce	189	6.2.4 Geopolitická tradice civilizacionismu	312
5.2.2 Období socialismu v jedné zemi: geopolitická autarkie		Neosovětismus	319
a diverze v zahraničí	194	Civilizacionistický izolacionismus Cymburského	328
5.2.3 Komunistický imperialismus a geopolitika studené války	201	Neoeurasianismus	334
Imperialismus a vlastenecká válka	201	Počátky radikálního neoeurasianismu	338
Cesta ke studené válce	203	Ideové zdroje hnutí	339
Geopolitika uvnitř „tábora míru“ – doktrína omezené suverenity	205	Duginův politický aktivismus	345
Triangulární konstruování bipolárního světa a soutěž o „třetí svět“	209	Duginova geopolitika radikálního neoeurasianismu	
Mírová koexistence	210	a představovaná geografie	347
5.2.4 Společný evropský dům a rozpad impéria –		Další stoupenci radikálního eurasianismu	351
přestavba geopolitických souřadnic	215	Oficiální neoeurasianismus	354
5.3 Geopolitické představy	219	Konvergence radikálního eurasianismu a státní politiky	357
5.3.1 Problém geopolitické inferiority a jeho projekce do třídního boje	220	Šíření radikálního neoeurasianismu na Západě	
5.3.2 Vykonstruovaný i skutečný pocit ohrožení	224	a účast v dezinformační kampani	359
5.4 Teoretická diskuse: kontinuita podstaty, diskontinuita formy	227	Ruský svět	360
Paradigma marxismu-leninismu versus sovětské paradigma	228	Intelektuální počátky konceptu	363
Geopolitická antigeopolitika a chronopolitika	229	Infrastruktura Ruského světa	365
Hybridita sovětské geopolitické kultury	232	Ruský svět jako geopolitická ideologie	367
Maskování geopolitických tradic	234	RPC jako nositel geopolitiky Ruského světa i účastník nadace	
Přineslo sovětské období novou geopolitickou kulturu?	235	Russkij mir	369
		Ruský svět a hybridní válka	373

6.3 Teoretická diskuse: Co se děje s geopolitickou kulturou v postsovětském Rusku?	375
Konvergence ruské zahraniční politiky a patriotických geopolitických diskursů	375
Kontrast konceptů neoeurasianismu a Ruského světa	378
Patriotická konvergence – konsensus geopolitiky a nadetnického nacionalismu	385
Dynamika geopolitických tradic	388
Pozůstatky prvků ze sovětské geopolitické kultury	392
Putinismus a paralelní geopolitický systém	392
<hr/>	
7. Představované geografie, pomsta ideologie a střet geopolitických kultur	399
<hr/>	
Seznam použitých zkratk	408
Poznámky k transkripci, transliteraci a užívání některých pojmů	409
Shrnutí	410
Summary	411
Příloha	412
Bibliografie	414